

Godišnje savjetovanje službenika za informiranje

Panel III: Učinimo pristup informacijama efikasnijim

Studija slučaja: Provedba testa razmjernosti i javnog interesa

14. listopada 2021.

Uvod

- Test razmjernosti i javnog interesa
- mr. sc. Dubravka Bevandić, voditeljica Službe za zaštitu prava na pristup informacijama

Relativna zakonska ograničenja (I)

- Klasificirani podaci
- Poslovna i profesionalna tajna
- Porezna tajna
- Zaštićeni osobni podaci
- Intelektualno vlasništvo
- Informacija ograničena međunarodnim ugovorima/pregovori/dipl. odnosi
- Ostali slučajevi određeni zakonom

Relativna zakonska ograničenja (II)

- Vođenje sudskog, upravnog ili drugog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne
- Upravni nadzor, inspekcijski nadzor, odnosno nadzor zakonitosti
- Informacija u postupku izrade
- Informacija u postupku usuglašavanja pri donošenju propisa, razmjeni stavova

Test razmjernosti i javnog interesa

Procjena razmjernosti između razloga za omogućavanje pristupa informaciji i razloga za ograničenje te omogućavanje pristupa informaciji ako prevladava javni interes

Smjernice za provedbu testa razmjernosti i javnog interesa

Provedba testa razmjernosti i javnog interesa

- Tijelo javne vlasti u provedbi testa razmjernosti i javnog interesa dužno je utvrditi:

može li se pristup informaciji ograničiti radi zaštite nekog od zaštićenih interesa iz članka 15. stavaka 2., 3. i 4. Zakona

bi li omogućavanjem pristupa traženoj informaciji u svakom pojedinom slučaju taj interes bio ozbiljno povrijeđen

prevladava li potreba zaštite prava na ograničenje ili javni interes

učiniti dostupnom informaciju ako javni interes prevladava nad štetom po zaštićene interese

Javni interes

U hrvatskom zakonodavstvu,
pojam javnog interesa nije
definiran

Javni interes obuhvaća opću
dobrobit i blagostanje zajednice,
što se suštinski razlikuje od
privatnih i partikularnih interesa

Javni interes \neq znatiželja javnosti

Koraci u provedbi testa razmjernosti i javnog interesa

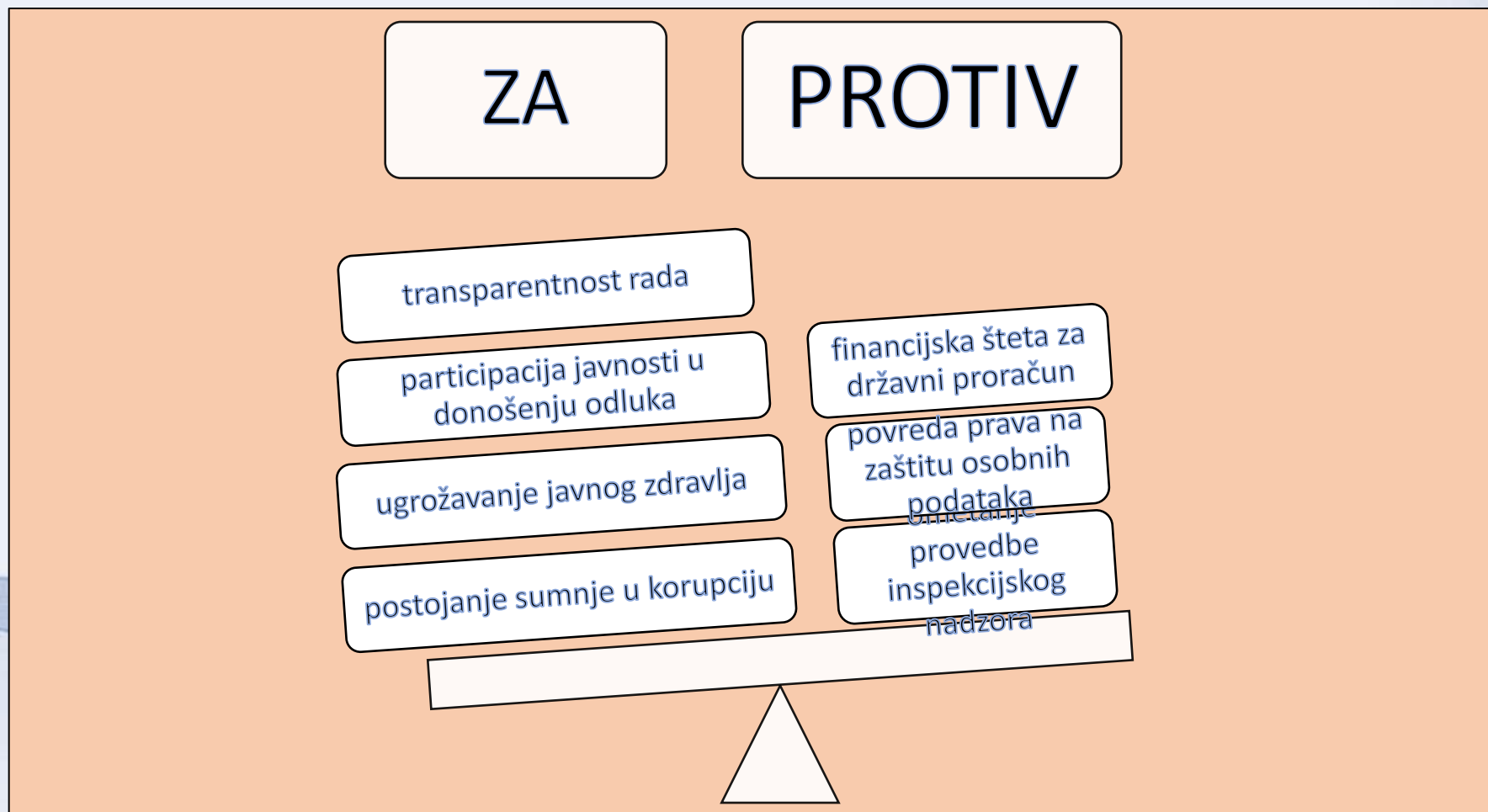
Korak 1: Identificiranje zaštićenih informacija

Korak 2: Utvrđivanje povrede za zaštićene interese

Korak 3: Vaganje razloga potrebe zaštićenog interesa i javnog interesa da se informacija učini dostupom

Razlozi za i protiv objave informacija

Primjer A

- **KLASIFICIRANE INFORMACIJE**
- **Hrvoje Vindakijević, dipl. iur., savjetnik povjerenika**

Primjer A: KLASIFICIRANE INFORMACIJE

- Kao službenik za informiranje u Ministarstvu vojske i ratovanja zaprimili ste zahtjev za pristup informacijama nezavisnog istraživačkog novinara Mislava Radoznala kojim je zatražio presliku ugovora o nabavi oružja koje je Ministarstvo sklopilo sa Narodnom republikom Mitozijom. Dio ugovora je klasificiran stupnjem „VRLO TAJNO“, a dio ugovora je deklasificiran te nosi oznaku „NEKLASIFICIRANO“. Novinar je također zatražio presliku NATO dokumenta dostavljenog Ministarstvu koje analizira geostrateško pozicioniranje RH u regiji nakon nabave oružja, označenog oznakom „COSMIC TOP SECRET“
- Novinar tvrdi da se kod nabave oružja radi o raspolaganju proračunskim sredstvima te da bi mu kompletan ugovor trebao biti odmah dostupan, a u isto vrijeme nevladina udruga „Transparentnost“ podupire novinara u traženju i vrši javni pritisak da se podaci razotkriju jer postoji sumnja u korupciju, ali i da se radi o nabavi bojnih glava velike razorne moći koje su nedavno zabranjene Grenlandskom konvencijom, zbog kojih bi Republika Hrvatska mogla snositi značajne sankcije
- S druge strane, Narodna Republika Mitozija se oštro protivi razotkrivanju ugovora, navodeći kako će prekinuti sve diplomatske odnose i suradnju sa Republikom Hrvatskom

Zadatak:

- a) Za opisani slučaj utvrdite postojanje ograničenja od pristupa propisana odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (apsolutna ograničenja, relativna ograničenja, neprimjenjivost ZPPI-ja).
- b) Analizirajte zatražene informacije i postojeća ograničenja od pristupa te utvrdite koje sve procesne radnje morate provesti prije donošenja odluke.
- c) Odlučite o sastavu radne skupine za provedbu testa razmjernosti i javnog interesa na način da imate na umu tko uopće u ovom slučaju može provesti test i koji bi sastav radne skupine bio.
- d) Utvrdite moguću štetnu posljedicu omogućavanja pristupa zatraženoj informaciji (čl. 6. Zakona o tajnosti podataka), potom analizirajte javni interes da se zatražena informacija učini dostupnom, kao i interes da se pristup informaciji ograniči, te u konačnici stavite u međusobni odnos suprotstavljene interese ZA i PROTIV omogućavanja pristupa.
- d) Sačinite službenu bilješku o provedenom testu razmjernosti i javnog interesa

Ograničenja ZPPI-ja

- **Ugovor o nabavi oružja („VRLO TAJNO” i „NEKLASIFICIRANO”)**
 - Čl. 15. st. 2. t. 1. ZPPI: tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji ako je informacija klasificirana stupnjem tajnosti, sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka („VRLO TAJNO”)
 - Čl. 15. st. 2. t. 7. ZPPI: tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji u ostalim slučajevima utvrđenim zakonom („NEKLASIFICIRANO”)
 - Čl. 15. st. 1. podstavak 5. Zakona o tajnosti podataka: deklasifikacija podatka je postupak kojim se utvrđuje prestanak postojanja razloga zbog kojih je određeni podatak klasificiran odgovarajućim stupnjem tajnosti, nakon čega podatak postaje neklasificirani s ograničenom uporabom samo u službene svrhe
 - Čl. 23. st. 1. i st. 2. Zakona o tajnosti podataka: pristup neklasificiranim podacima imaju osobe kojima je to nužno u službene svrhe radi obavljanje poslova iz njihovog djelokruga. Pristup neklasificiranim podacima imaju i zainteresirani ovlaštenici prava na informaciju na temelju podnesenog zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama sukladno zakonu.
 - PROCESNE RADNJE (čl. 16. ZPPI): 1. Mišljenje Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost (za klasificirane informacije); 2. Provedba testa razmjernosti i javnog interesa (javna sredstva?)

Neprimjena ZPPI-ja

- **NATO dokument („COSMIC TOP SECRET“)**
- Čl. 1. st. 5. ZPPI: Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na informacije koje predstavljaju klasificirane informacije čiji su vlasnici međunarodne organizacije ili druge države, te klasificirane informacije tijela javne vlasti koje nastaju ili se razmjenjuju u okviru suradnje s međunarodnim organizacijama ili drugim državama
- Čl. 23. st. 1. t. 5. ZPPI: Tijelo javne vlasti ne donosi rješenje o zahtjevu kad obavještava korisnika da za informaciju postoji obveza zaštite odnosno čuvanja njezine tajnosti, sukladno članku 1. stavku 4. i 5. ovog Zakona

Stupnjevi tajnosti

- VRLO TAJNO, TAJNO, POVJERLJIVO, OGRANIČENO (čl. 4. ZTP)
- Stupnjem tajnosti »VRLO TAJNO« klasificiraju se podaci čije bi neovlašteno otkrivanje nanijelo nepopravljivu štetu nacionalnoj sigurnosti i vitalnim interesima Republike Hrvatske, a osobito sljedećim vrijednostima:
 - temelji Ustavom utvrđenog ustrojstva Republike Hrvatske,
 - neovisnost, cjelovitost i sigurnost Republike Hrvatske,
 - međunarodni odnosi Republike Hrvatske,
 - obrambena sposobnost i sigurnosno-obavještajni sustav,
 - sigurnost građana,
 - osnove gospodarskog i financijskog sustava Republike Hrvatske,
 - znanstvena otkrića, pronalasci i tehnologije od važnosti za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske (čl. 6. ZTP)

Test razmjernosti i javnog interesa

- Službenik za informiranje / radna skupina (stručnjaci ili osobe nadležne za područje iz kojeg je zatražena informacija odnosno voditelj ustrojstvene jedinice u kojoj se informacija nalazi)
- Pristup klasificiranim podacima imaju osobe kojima je to nužno za obavljanje poslova iz njihovog djelokruga te koje imaju izdano Uvjerenje o obavljenoj sigurnosnoj provjeri (certifikat) – čl. 18. st. 1. ZTP
- Utvrđivanje štetne posljedice te balansiranje suprotstavljenih interesa (argumenti ZA i PROTIV omogućavanja pristupa)
- Donošenje rješenja te eventualna deklasifikacija informacije

Primjer B

- **POSLOVNA TAJNA**
- **Tanja Dvorski, mag. iur., savjetnica povjerenika**

Poslovna tajna

Zakon o zaštiti tajnosti podataka (NN, 108/96) - glava 8

Poslovnu tajnu predstavljaju podaci koji su kao poslovna tajna određeni zakonom, drugim propisom ili općim aktom trgovačkog društva, ustanove ili druge pravne osobe, a koji predstavljaju proizvodnu tajnu, rezultate istraživačkog ili konstrukcijskog rada te druge podatke zbog čijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za njezine gospodarske interese

Općim aktom se ne može odrediti da se svi podaci koji se odnose na poslovanje pravne osobe smatraju poslovnom tajnom niti se poslovnom tajnom mogu odrediti podaci čije priopćavanje nije razložno protivno interesima te pravne osobe

Poslovnom tajnom ne mogu se odrediti podaci koji su od značenja za poslovno povezivanje pravnih osoba niti podaci koji se odnose na zaštićeno tehničko unapređenje, otkriće ili pronalazak

Zadatak

- tražena informacija: „Studija gospodarske opravdanosti trgovačkog društva MM d.o.o.”
- ograničenje: članak 15. stavak 2. točka 2. Zakona o pravu na pristup informacijama:

„Tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji ako je informacija poslovna ili profesionalna tajna, sukladno zakonu.”

Test razmjernosti i javnog interesa

- radna skupina za provedbu testa
- analiza razloga za ograničavanje i omogućavanje prava na pristup informaciji
- mogućnost djelomičnog omogućavanje iz članka 15. stavka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama

Primjer C

- **OSOBNI PODACI**
- **Marija Bošković, dipl. iur., savjetnica povjerenika**

Osobni podaci

- Opća uredba o zaštiti podataka, 2016/679 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 27. travnja 2016. - od 25. svibnja 2018. godine na snazi u svim državama članicama EU
- Zakon o provedbi Opće uredbе o zaštiti podataka (NN 42/18)

Pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora: *ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca*

Što (ni)su osobni podaci?

Zaštita osobnih podataka kao razlog za ograničenje prava na pristup informacijama

- članak 15. stavak 2. točka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama
- relativno ograničenje
- test razmjernosti i javnog interesa

OPREZ!

Načelo jednakosti: pravo na pristup informacijama pripada svim korisnicima na jednak način i pod jednakim uvjetima; svi su ravnopravni u njegovom ostvarivanju

Primjer – natječajna dokumentacija

- tražena informacija: dokumentacija iz natječaja za zapošljavanje Savjetnika u gradskoj službi Grada x

KORACI:

- utvrditi sadržaj zahtjeva i identificirati informaciju
- radi li se o završenom ili natječaju u tijeku
- je li informacija javno objavljena
- utvrditi postoje li razlozi za ograničenje
- radna skupina za provedbu testa razmjernosti i javnog interesa
- analiza razloga za ograničavanje i omogućavanje prava na pristup informaciji
- mogućnost djelomičnog omogućavanje iz članka 15. stavka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama
- donošenje odluke

Hvala na pažnji!